

زیبایی و زیبایی شناسی (هنر/ علم شناسی)

الف: زیبایی شناسی، بررسی ماهیت و وجود و تشخیص صنوف زیبایی است.

ب: دیدگاه ها: گاه گفته اند، زیبایی مستقل از ما، وجود دارد، و گاه گفته اند، زیبایی ادراکی است که در درون ما زاده میشود: بدلیل تناسبی که در اجزاء یک پدیده است، برخی دیگر گفته اند بدلیل ملایمت با نفس مدرک است و تناسب اجزاء، جزء ماهیت زیبایی نیست.

دیدگاه رجاء: زیبایی ادراک ملایم با مرتبه ای از مراتب نفس است و نفس آدمی را مراتب و احوال بسیار است. مراتب دانی از حواس و غرایز شهویه و لذایذ وهمیه و غضبیه و بالاتر عقلیه و باز بالاتر، ابتهاجات نفس؛ بدلیل تزکیه و ادراک جمال حق تعالی و سرمستی بواسطه انجذاب مشاهده جلوات حق تعالی شانه.

هر کس به تناسب شاکله نفس خود و مرتبه وجودی اش به سنجی از زیبایی دلخوش میشود و چنانکه خدای فرمود کل حزب بما لدیهم فرحون...

اما هستی شناسی زیبایی به ما میگوید: جمال حق تعالی نمیتواند امری عینی نباشد و همین جمال در خلائق تجلی یافته است و گاه در مراتب رقیقه، به صورت فضیلت اخلاقی و گاه التذات عقلی است و چون زیبایی به عالم محسوسات میرسد، به اطوار گوناگون تجلی میکند و برای هر موجود حسب وجود او متجلی میشود.

زیبایی در محسوسات ادامه فضایل اخلاقی است که در اصوات، موسیقی

میشود و در مبصرات، مناظر زیبا و آنچه که هنرمندان آن را می سازند...